

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 2 november 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till enskilda järnvägar för anordnande av vissa skyddsrum.

(1:a avd.)

I en den 20 oktober 1939 dagtecknad proposition, nr 59, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till bidrag till enskilda järnvägar för anordnande av vissa skyddsrum å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

I skrivelse den 13 september 1939 till luftskyddsinspektionen har *järnvägsstyrelsen* anhållit, att inspektionen måtte hos Kungl. Maj:t göra framställning om anvisande av 1,000,000 kronor såsom bidrag till anordnande genom de enskilda järnvägarnas försorg av erforderliga skyddsrum för såväl aktiv personal som trafikanter m. fl.

Över luftskyddsinspektionens framställning har *1939 års luftskyddsutredning* den 5 oktober 1939 avgivit infortrat utlåtande samt därvid bland annat framhållit följande.

Efter samråd med sakkunniga inom försvarsstaben hade utredningen kommit till den uppfattningen, att vid de enskilda järnvägarna funnes åtskilliga anläggningar, vilka ur försvars- och folkförsörjningssynpunkt måste tillmätas avsevärd betydelse. Med hänsyn tagen jämväl därtill, att det enskilda järnvägsnätets förstatligande endast syntes vara en tidsfråga, ansågo utredningen sig icke böra avstyrka, att staten bidroge till kostnaderna för anordnande av skyddsrum för personalen vid anläggningar av sist angivet slag. Vidkommande frågan, i vilken utsträckning så borde ske, måste utredningen — som ännu icke tagit slutlig ståndpunkt till spörsmålet om grunderna för fördelning av kostnaderna för ledningscentraler och andra med dess uppdrag avsedda kommunala skyddsrum — för närvarande begränsa sig till ett uttalande, att det beträffande skyddsrum för driftspersonal vid sådana enskilda järnvägsanläggningar, vilka kunde vara av särskild betydelse ur försvars- eller folkförsörjningssynpunkt, förefölle skäligt att statsbidrag finge utgå med två tredjedelar av anläggningskostnaderna.

Enligt vad utredningen inhämtat hade i de planer, som låge till grund för järnvägsstyrelsens och luftskyddsinspektionens berörda kostnadskalkyler, räknats med att skyddsrum skulle inrättas vid ett icke obetydligt antal stationer och andra järnvägsanläggningar. Då blott knapphändiga upplysningar förelåge om beskaffenheten av dessa anläggningar, hade utredningen icke haft möjlighet att pröva vilka av dem, som kunde anses vara av särskild betydelse ur försvars- eller folkförsörjningssynpunkt. Redan en gransk-

ning av det material, som funnes tillgängligt, gäve emellertid vid handen, att det endast i begränsad utsträckning kunde anses påkallat, att staten lämnade bidrag till anordnande av de skyddsrum, för vilka planer blivit uppgjorda. Med hänsyn härtill och till vad i det föregående anförts om uppskov med frågan om statsbidrag till kostnaderna för skyddsrum för järnvägstrafikanter, syntes behov för närvarande icke föreligga att för statsbidrag till kostnaderna för anläggande av personalskyddsrum vid sådana enskilda järnvägsanläggningar, som kunde vara av särskild betydelse ur försvars- eller folkförsörjningssynpunkt, räkna med högre anslag än 500,000 kronor.

Utskottet.

Den urtima riksdagen har tidigare anvisat anslag till skyddsrumsanläggningar för olika mera angelägna ändamål, däribland också vid statens järnvägar. Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser statsanslag med $\frac{2}{3}$ för dylika anläggningar vid landets enskilda järnvägar.

Under erinran att förslaget endast omfattar örter, som ur försvars- eller folkförsörjningssynpunkt äro särskilt betydelsefulla, får utskottet tillstyrka förslaget.

Med erinran också ånyo om vikten av att vid förekommande skyddsrumsarbeten jämsides med säkerhetssynpunkterna även kostnadsfrågan beaktas — något som är av särskild betydelse vid utövningen av stadgad kontroll över använd skyddsrumsmateriel — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till enskilda järnvägar för anordnande av vissa skyddsrum* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 under sjätte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Stockholm den 2 november 1939.

På första särskilda utskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerberg*, *Domö*, *Bärg* i Katrineholm, *Nilsson* i Malmö, *Johansson* i Fredrikslund, *Gustafsson* i Benestad, *Lindström*, *Friggeråker*, *Andersson* i Fältenborg, *Andersson* i Bussjö, *Andersson* i Rixö och *Öman*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Eriksson* i Stockholm, *Bagge*, *Björklund*, *Svensson* i Grönvik, *Olsson* i Gävle, *Andersson* i Rasjön, *Anderson* i Norrköping, *Andersson* i Falkenberg, *Gustafson* i Vimmerby, *Andersson* i Löbbo och *Bergström* i Hälsingborg.